

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e31909/facsimile.pdf> (tilgået 23. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

1849.

Beretning

Nr. 215.

Forhandlingerne paa Rigsdagen.

Tryk og trykforberedende (70de) Afdel.

(Den fortløbende Behandling af Grundloven. § 20-21.)

Hammerich: Jeg vil ikke gaa ind paa videre forhandling af Spørgsmaalet, da jeg troer, det er bedre at opspare Tiden hertil til den endelige Behandling; men jeg kan dog ikke tilbageholde den Bemærkning, at naar de Høfling, der med sine Indsigelser til at udsætte vort politiske Liv og vore vore Karriere i saa Henseende, have funnet noget sige med Ordet „Minister“, der oprindelig betyder „Tjener“, og ikke Rader, som jeg, at vi vel kunne være sige med Ordet „Statsraad“, som antyder den, der rader i Statsraadet eller vort Statsraadet; thi Ordet „raade“ bruges paa begge Maader. Naar Læsen er om Straffen og Straffing, har man dog vel heller ikke almindelig Regt, hvor end Statsraadet, for Statsraadet, i det eller i Udsættelse, at det altsaa ikke kan være Lov, at det jo kan komme under Afstemning, om det skal blive haandret eller ikke.

Hammerich: Det var ikke det, om „Statsraad“ skal blive haandret i Udsættelse, at Spørgsmaalet nærmest angik, men om man skulde kalde dem, der udgjøre Statsraadet, for Statsraader, i det for at kalde Statsraadet Ministeraad, saaledes som Udsættelse har foreslaaet.

Barfod: Til det, som er anført af den ike Høflingsskandale Rigsdagsmand (Hammerich), vil jeg kun tillade mig at sige, at der gives flere Stater og mindre Stater, som dog heller ingen vil negte Raad af Stater, og der kunde da vel og — for at jeg vil holde mig til Udsættelse Behandling — gives større Statsraad og mindre Statsraad, som dog alle vare Statsraad. Forøvrigt holder jeg mere paa „Rigsraad“ end „Statsraad“.

Grundtvig: Waante jeg blot her erinde, at, uden Hensyn til den Uensighed, som jeg havde med Ordføreren for Gentnem, da man jeg siger, at jeg synes, at Comiteen har aldeles saadant Ligt, naar den ser det Brug af Ordet „Statsraad“ vil anføre fremmede Eksempler, da det jo er klart, at dersom vi beholde Ordet „Statsraad“, saa maade vi vedholde at bruge det i den Betydning, hvori det bruges i vort Sprog, og der har det uafslutelig betydet Ministeraad, og ikke Rader end dem, der sige med dem det Kongens Raadgivere.

Orsted: Jeg erstjender vistnok fuldkommen, at det er en i og for sig mindre tilfredsstillende Regel, at alle Sager, der afgjeres ved fængelig Resolution, skulle foretages i det samlede Statsraad; men jeg har ogsaa kun foreslaaet, at dette skulde gjælde som Regel, indtil Sagen nærmere kunde ordnes ved Lov, og jeg anser denne Regel for mere tilfredsstillende end ingen Regel. Gode angaar det, at meget vigtige Beslutninger kunne udgaa fra et enkelt Ministerium eller Kollegium uden foretagende fængelig Resolution, skal jeg bemærke, at naar en Minister udlever en saadan Beslutning i eget Navn, da bærer han ogsaa alene Ansvar for det; men det er kun med Hensyn til de Handlinger, der foretages i Kongens Navn, at det i Almindelighed burde paalægges hele Statsraadet et Ansvar. Det var derfor, jeg troede, at det var ønskeligt, at det, indtil en nærmere Ordning af disse Sager kunde foretages, blev gjort til Regel, at alle Sager, der behøvede fængelig Resolution, skulde afgjeres i Statsraadet. At dette ikke skulde kunne lade sig gøre, foreskommer mig saameget mindre at kunne antages, da det har været Tilstanden

her i Landet i Christian den Syendes Tid, og udenvort ogsaa under de andre Konger, at alle Sager afgjordes i Statsraadet.

Ordføreren: Jeg ved ikke, om denne Paragraph kan anføres for udsættelse, thi saa kunde vi gaae over til § 21.

Ordføreren: § 21 lyder saaledes: „Kongen bejatter alle Embeder i samme Omfang som hidtil. Forandringer heri kunne ske ved Lov. Ingen kan bejattes til Embedet, som ikke har Indfødsret.“

Kongen kan afslutte de af ham ansatte Embedsmænd. Disse Bemyndigede til Pension vil blive beholvet ved Lov.

Kongen kan forsette Embedsmænd uden heres Samtykke, dog saaledes, at de ikke bærer i Indsigelse.

Hertil har Udsættelse bemærket følgende:

Det den første Del af denne Paragraph, der handler om Embedsmænds Afslutning, har Udsættelse ikke fundet Grund til at foreslaa nogen Forandring. Bestemmelsen vedligger den nu nævnte Tingens Ord, men giver ikke Kongens nærværende Beføjelse en saadan Grad, at Forandringer jo kunne ske ved Lov. Det er især en Sket, at da Paragraphen kun taler om, hvem der har Beføjelse til at besætte Embedene, er der aldeles ingen Forandring gjort i de Regler, som gjælde med Hensyn til de Bemyndigede, der kræves til disse Embeder o. s. v.

Der er Lov til her i Udsættelse været vist om de to følgende Afsnit af Paragraphen, der handle om Kongens Ret til at afslutte og forsette Embedsmænd. Udsættelse har dog ikke troet at burde foreslaa nogen væsentlig Forandring i Udsættelse Grundtante. Man har troet, at Hovedreglen maatte være den, at Kongen kunde afslutte og forsette Embedsmænd; hvorhos man dog burde søge at vinde den Bemyndigelse med vilkaarlig og partil Bemyndigelse af denne Ret, som kunde forenes med Hovedreglens Ordrettedelse, ligesom det ikke synes at være Reglet til Hinder for, at Udsættelse kunde vedtages af Lovgivningsforretten, og det saameget mindre, som Grundloven selv allerede har set sig ned til at gøre en Udsættelse paa et andet Sted med Hensyn til Demmere.

God saaledes Kongens Afslutningsret angaar, da antage vi, at den kun skulde udøves efter Ministeraadets Indstilling. Naar en Minister har gode Grunde til at antage paa en under hans Beføjelse hørende Embedsmænds Afslutning, ville hans Kolleger ikke forraade et saadant Skridt; men den enkelte Minister vil betænke sig paa at foreslaa Sagen for de andre Miniistre, dersom Afslutningen ikke var tilstrækkelig begrundet.

Men om end en Afslutning gives af Kongen efter Ministeraadets Indstilling, der Embedsmændene dog, efter vor som efter Udsættelse Mening, have Afgang til Pension efter de nærmere Regler, der fastsettes ved Lov. Da Udsættelse Ord indlertid maatte kunne forbaare, som om hver enkelt afsluttet Embedsmænds Pension vilde blive fastsat ved en særlig Lov (Jfr. Udsættelse § 46), men dette neppe har været tilfældet, og i alt Fald ikke synes hensigtsmæssigt, saa troer vi, at det i Stedet for „disse Bemyndigede til Pension vil blive bestemt ved Lov“ kunde lade: „disse Pension fastsettes i Overensstemmelse med Pensionloven.“

God Forsetningsretten angaar, har Udsættelse Bemyndigelse ikke troet at burde foreslaa nogen yderligere almindelig Begrændning end den, som Udsættelse upaarvindelig Indsigelse, nemlig at de forsette Embedsmænd ikke maatte tæle i Embeds-Indsigelse.

Derimod har Bemyndigelse troet, at der vel kunde være Grund til at udsætte, at Udsættelse fra Afslutnings- og Forsetningsretten.